

1

DIDAKTIČNA ENOTA 1:

Kako postati aktivna državljanka oz. aktiven državljan

2

DIDAKTIČNA ENOTA 2:

Soodločaj in sooblikuj svojo skupnost!

3

DIDAKTIČNA ENOTA 3:

Aktivne evropske državljanke in državljani

4

DIDAKTIČNA ENOTA 4:

Postavi se v vlogo odločevalk in odločevalcev!

4.4 Modul za poučevanje aktivnega državljanstva in spodbujanja mladih žensk za politično participacijo

1

DIDAKTIČNA ENOTA 1:

Kako postati aktivna državljanica oz. aktiven državljan

Trajanje: 1 šolska ura (45 minut)

Vsebina didaktične enote:

učna enota je zasnovana tako, da dijakinje in dijake poglobljeno razmišljajo o aktivnem državljanstvu in njegovem pomenu ter razvijajo spretnosti in veščine, ki jih potrebujejo za prakticiranje aktivnega državljanstva.

Cilji didaktične enote:

- Spoznavanje koncepta aktivnega državljanstva.
- Razumevanje neenakosti spolov pri prakticiranju aktivnega državljanstva.
- Prepoznavanje in kritično razmišljajo o problemih v lokalnem okolju in njihovih rešitvah.

Učni pripomočki: aplikacija slido, papir, pisalo, letaki.

Potek dejavnosti:

Uvod (15 min) – s pomočjo spletne strani [Slido in možnostjo "cloud polla"](#) boste izvedli viharjenje možganov z dijakinjami in dijaki. Preko aplikacije jim zastavite vprašanje, kaj je aktivno državljanstvo. S pomočjo telefona delijo ključne besede ali stavke, ki se jim utrnejo ob napisu. Skupaj pregledajte in komentirajte odgovore ter jih vodite do pojasnila koncepta aktivnega državljanstva. Spodbudite razmišljanje o konceptu in pomenu z uporabo odprtih vprašanj, tudi o njihovih osebnih izkušnjah, ki jih nato dopolnite s teoretično razlago.

- Katere so različne oblike aktivnega državljanstva, ki jih poznate ali jih sami prakticirate?
- Ali ženske in moški v enaki meri prakticiramo aktivno državljanstvo? Kje opazite razlike?
- Katere vrednote in stališča v življenju žensk in moških vplivajo na odločitve v njihovem življenju, da aktivno participirajo?
- Zakaj je pomembno, da so ženske aktivno vključene v oblikovanje družbenih in političnih procesov?
- So mladi dandanes zainteresirani za družbeno in politično dogajanje?
- Ali aktivno državljanstvo vključuje samo udeležbo na volitvah?
- Zakaj je aktivno državljanstvo pomembno za delovanje demokracije?
- Kaj se zgodi, če državljanke in državljani ne sodelujejo aktivno v družbeno-političnih procesih?
- Na kakšen način lahko spodbujamo aktivno državljanstvo?

Kampanja ozaveščanja in predstavitev (60 min) – dijakinje in dijake razdelite v 5 skupin. Vsaka skupina dobi nalogo, da pripravi kampanjo ozaveščanja o problematiki, ki so jo opazili v njihovem lokalnem okolju (npr. majhen delež žensk na vodilnih položajih v lokalnem okolju, spodbujanje aktivne participacije med ženskami, pomanjkanje družabnih kotičkov za mlade, opremljenost igrišč, onesnaženost okolja, ločevanje odpadkov, trajnostna mobilnost, vključevanje mladih v delovanje občine itd.). Udeleženke in udeleženci najprej opišejo problematiko, nato pa na podlagi opisanega pregledajo literaturo, pripravijo predlog spremembe in gradivo za promocijo zagovorniške kampanje (plakati, povzetki itd.). Izdelke nato predstavijo v razredu.

Aktivnost lahko nadgradite tako, da dijakinje in dijaki rezultat aktivnosti predstavijo tudi odločevalcem in odločevalkam v občini.

Zaključek (15 min) – povzemite ključne točke delavnice in dijakinje ter dijake spodbudite k razmisleku o pomenu aktivnega državljanstva, s poudarkom na enaki zastopanosti žensk in moških v političnem življenju.

2

DIDAKTIČNA ENOTA 2:

Soodločaj in sooblikuj svojo skupnost!

Trajanje: 2 šolski uri (90 minut)

Vsebina didaktične enote:

osrednji cilj učne ure je spodbuditi razmišljanje dijakov in dijakinj o aktivnem državljanstvu s pomočjo participativne metode odločanja. Dijakinje in dijaki pridobijo večšine, znanje in razumevanje za aktivno udeležbo v demokratičnih postopkih in pomenu oblikovanja skupnostih.

Cilji didaktične enote:

- Spoznavanje koncepta demokracije, s poudarkom na predstavniški in participativni.
- Spoznavajo koncept aktivnega državljanstva.
- Razumevanje, kaj pomeni biti aktivna državljanica oziroma aktiven državljan in kakšne so njihove vloge in odgovornosti v družbi.
- Pridobivanje večšin kritičnega mišljenja o izzivih v šolski skupnosti in aktivno odpravljanje le-teh.

Učni pripomočki: videoposnetek, flomaster, tabla, list papirja.

Potek dejavnosti:

Uvod (15) – na začetku delavnice zavrtite kratek filmček o demokraciji in naredite uvod v pomen aktivnega državljanstva za zdravo demokratično družbo.

Videoposnetek o demokraciji

Na tablo napišite nekaj primerov (volitve v Državni zbor, oblikovanje participativnega proračuna, volitve v Evropski parlament, Evropska državljanska pobuda, referendum, ipd.). Dijakinje in dijaki morajo z dvigom roke določiti, ali je to predstavniška ali participativna demokracija. Sodelujoče spodbujajte, da svoje odločitve utemeljijo z razlago. Na koncu povzamete definicijo obeh pojmov.

Priprava predloga (30 min) – dijakinje in dijake razdelite v skupine po 5 do 8 oseb. Vsaka skupina se posebej v krogu. Nato jim razdelite učni list z navodili, kako oblikovati predlog spremembe za izboljšanje šolske skupnosti. Vsaka skupina razmisli, kaj bi želela izboljšati na šoli in pripravi predlog ter ga podrobneje oriše. Vsaka skupina ima 30 minut časa, da oblikuje predlog in pripravi predstavitev.

Nekaj idej za izboljšanje šolske skupnosti:

- zmanjšanje uporabe plastike na šoli;
- izboljšanje sistema ločevanja odpadkov na šoli;
- organizacija učilnice v naravi;
- organizacija solidarnostnega dogodka na šoli;
- narediti smernice za enako vključevanje moških in žensk v aktivnosti šole.

Predstavitve predlogov in izbira najboljšega predloga (30 min) – vsaka skupina določi poročevalko ali poročevalca, ki predstavi idejo razredu (lahko predstavijo tudi vsi skupaj). Na koncu vsake predstavitve lahko poslušalci postavijo vprašanja. Ko so predstavljeni vsi predlogi, v razredu izvedete tajno glasovanje o najboljšem predlogu. Po koncu glasovanju vsi sodelujoči skupaj dopolnijo zmagovalni predlog in ga predstavijo ravnatelju oz. ravnateljici. Spodbujamo, da zmagovalne ideje (če so izvedljive) na šoli potem tudi dejansko uresničite.

Zaključek (15 min) – povzemite glavne točke, ki so bile obravnavane med aktivnostjo. Udeleženke in udeleženci naj z vami delijo, kaj so se naučili o aktivnem državljanstvu in zakaj je pomembno, da so pri oblikovanju skupne prihodnosti enako zastopane tako ženske kot moški. Dijake in dijakinje še enkrat spodbudite, da zmagovalni predlog predstavijo ravnatelju na šoli ter jim (če je izvedljiv in ni prevelik finančni zaloga) omogočite izvedbo.

3

DIDAKTIČNA ENOTA 3:

Aktivne evropske državljanke in državljani

Trajanje: **1 šolska ura (45 minut)**

Vsebina didaktične enote:

Osrednji cilj učne ure je spodbuditi razmišljanje dijakov in dijakinj o državljanstvu, evropskem državljanstvu in načinih za vplivanje na delovanje EU.

Cilji didaktične enote:

- Dijaki razložijo koncept aktivnega državljanstva.
- Dijaki razumejo, kaj pomeni biti aktiven državljan ali aktivna državljanica in kakšne so njihove vloge in odgovornosti v družbi.

Učni pripomočki: list papirja, pisalo, videoposnetek.

Potek dejavnosti:

Uvod (10 min) – dijakinje in dijake razdelite v skupine do 5 oseb – skupine naj imajo isto število sodelujočih. Vsaka skupina v 3 minutah na list papirja napiše definicijo državljanstva, nato pa jo v 1 minuti predstavi razredu. Po koncu predstavitev na kratko predstavite definicijo državljanstva in v nadaljevanju, kaj pomeni biti evropski državljan oziroma državljanica. Dijakinjam in dijakom v razmislek postavimo vprašanje, na kakšne načine lahko kot evropski državljani vplivamo na politike EU.

Delo v skupinah (25 min) – vsaka skupina dobi nalogo, da v 15 minutah razišče enega od načinov, kako lahko evropski državljani in državljanke vplivamo na odločitve EU (evropske volitve, nacionalne volitve, evropski državljanski forum, evropska državljanska pobuda, peticija pri Evropskem parlamentu). Po 15 minutah se udeleženske in udeleženci prerazporedijo v druge skupine – v vsaki skupini je en član oz. članica iz prejšnjih skupin. Nato znotraj skupine vsak član drugim predstavi način sodelovanja, ki so ga obravnavali v prejšnji skupini.

Videoposnetek o evropski državljanski pobudi

Zaključek (10 min) – v zaključku še enkrat poudarite pomen aktivnega državljanstva in z dijaki naredite vodeno refleksijo.

- Ocenite, kako dobro razumete delovanje evropskih institucij in njihovo vlogo pri delovanju EU (npr. Evropski parlament, Svet EU in Evropska komisija)? Je to pomembno, pri prakticanju aktivnega državljanstva. Zakaj?
- Kako se lahko državljani in državljanke bolj aktivno vključijo v politične procese EU? Kateri koraki bi bili koristni za spodbujanje višje udeležbe?
- Kako bi lahko digitalna orodja, kot so e-peticije in e-platforme za državljanske posvete, prispevala k večji udeležbi državljanov v političnih procesih EU?
- Ali EU naredi dovolj za spodbujanje in vključevanje mladih v družbene in politične procese?

4

DIDAKTIČNA ENOTA 4:

Postavi se v vlogo odločevalk in odločevalcev!

Trajanje: 2 ločeni šolski uri (2 x 45 minut)

Vsebina didaktične enote:

osrednji cilj učne enote je spodbuditi razmišljanje dijakov in dijakinj o vplivu Evropske unije na naš vsakdan in jih spodbuditi za aktivno politično participacijo.

Cilji didaktične enote:

- Razumejo koncept aktivnega državljanstva.
- Zavedajo se, kaj pomeni biti aktiven državljan ali aktivna državljanica in kakšne so njihove vloge in odgovornosti v družbi.
- Zavedajo se vpliva EU na njihov vsakdan.

Učni pripomočki: Kahoot kviz, pisalo, papir.

Potek dejavnosti:

Uvod (15 min) – uvod v tematiko naredite s kratkim Kahoot kvizom o vplivu EU na naše vsakdanje življenje (dostopen na www.ewa.si). Po vsakem vprašanju na kratko povzamete vsebino. Po koncu kviza za utrditev znanja sodelujočim zavrte še kratek video posnetek o prednostih EU.

Videoposnetek o prednostih EU

Delo v skupinah (30 min) – kaj bi spremenil_a, če bi stopil_a v čevlje odločevalcev oz. odločevalk? Diakinje in dijake razdelite v 5 skupin. Vsaka skupina mora preučiti določeno področje, na katero s svojimi politikami vpliva EU. Znotraj tega področja (npr. okolje, zaposlovanje, energetika, migracije, svoboda medijev, digitalizacija, aktivno državljanstvo) morajo določiti problematiko, ki bi jo želeli spremeniti za boljšo prihodnost. Znotraj izbrane tematike morate vključiti tudi vidik enakosti spola (npr. podzastopanost strokovnjakinj za ITK, plačna vrzel, pokojninska vrzel). Med seboj se dijaki najprej dogovorijo, katero problematiko bodo izbrali, nato pa pripravijo predlog spremembe na tem področju – kaj bi spremenili za boljšo prihodnost? Pri obravnavi tematik si lahko pomagajo s portalom [Kaj Evropa počne zame](#).

Pogovor z evropsko poslanko ali poslancem (45 min) – v uvodnem delu zavrte posnetek o delu naših predstavnic in predstavnikov v Evropskem parlamentu. Nato v sproščenem pogovoru zastavljajte vprašanja o delu evropskega poslanca ali poslanke. Po koncu uvodnega dela, dijaki in diakinje predstavijo svoje spremembe o politikah odločevalcem in odločevalkam, ti pa jim podajo odgovor (aktivnost lahko izvajate tudi z lokalnimi in nacionalnimi odločevalci in odločevalkami). V pogovor ne pozabite vključiti vidik spola in vprašanje o izzivih, ki jih imajo ženske pri vstopu v politiko ter na splošno o aktivnem državljanstvu mladih žensk.